

ensstemmelse med bestemmelserne i ILO-konventionerne om tvangsarbejde og beskæftigelsespolitik.

Der er endvidere i henstillingen givet en række særbestemmelser vedr. de to former for programmer, især vedr. beskæftigelses- og oplæringsystemer for unge i lande uden uddannelses- eller erhvervsmæssige muligheder. Således gives der vedr. denne kategori bestemmelser om bl. a. deltagelse i og indholdet af de særlige programmer, udvælgelse og træning af lærerkræfter og hjælp til deltagerne med hensyn til fremtidig beskæftigelse.

Henstillingens tekst i dansk oversættelse er optaget i denne beretning i bilag 3, side 31-37.

7. Fagforeningsrettigheder og deres forhold til borgerlige rettigheder.

Spørgsmålet om sammenhængen mellem organisationsrettigheder og visse almindelige borgerlige rettigheder blev bl. a. behandlet i generaldirektørens rapport for 1968, og spørgsmålet var nu sat på dagsordenen med henblik på en alm. drøftelse. Til brug herfor havde arbejdsbureauet udarbejdet en rapport (VII), og generaldirektøren indledte arbejdet i den konferencekomité, der blev nedsat, med en redegørelse. Han drog en parallel mellem det arbejde, komiteen skulle igang med og de drøftelser, der gik forud for vedtagelsen af ILO-konvention (nr. 87) angående foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig (1948) og ILO-konvention (nr. 98) om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger (1949). I arbejdsbureauets rapport var det forudsat, at komiteen skulle overveje de problemer, som opstår, når hverken fagforeningsrettigheder eller borgerlige rettigheder er tilstrækkeligt udviklede og prøve at supplere de personlige friheder i FN's konvention om politiske og borgerlige rettigheder og de kollektive rettigheder i FN's konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder med en tredje kategori, som ville kunne styrke de nævnte rettigheder, nemlig bestemmelser, hvorved organisationernes og deres medlemmers interesser kunne gøres mere effektive.

Under generaldebatten, hvor der var

mange indlæg, og som iøvrigt prægedes af bureauets ret brede oplæg, stod det klart, at problematikken er meget forskellig, alt efter om det drejer sig om forholdene i udviklingslandene, de socialistiske lande eller de vesteuropæiske lande. Således blev det for eksempel fremhævet, at disse begreber ikke har nogen mening i lande, hvor arbejderne lider under fattigdom, sult, uvidenhed, frygt og udnyttelse. Der var almindelig enighed om, at den effektive udøvelse af fagforeningsrettigheder forudsatte visse borgerlige rettigheder: forenings-, forsamlings- og ytringsfrihed, bosætningsfrihed, beskyttelse imod vilkårlig frihedsberøvelse og mod telefonaflytning.

Både fagforeningsgruppen og arbejdsgivergruppen havde udarbejdet udkast til resolutioner; efter afstemning blev fagforeningsgruppens udkast lagt til grund for komiteens videre arbejde. Udkastet blev herunder ændret på adskillige punkter.

I preambulen til resolutionsudkastet henvises bl. a. til de principper om foreningsfrihed, som er fastsat af ILO, og til de almindelige borgerlige rettigheder, som indeholdes i FN's menneskerettighedserklæring og den nævnte konvention om politiske og borgerlige rettigheder. Der henvises endvidere til den betydning, som „trade unions“ — forudsat de nyder fulde rettigheder — har for økonomisk, socialt og kulturelt fremskridt. Der var en længere diskussion om rækkevidden af udtrykket „trade unions“, idet fagforeningsgruppen hævdede, at udtrykket kun tog sigte på arbejderorganisationerne, medens arbejdsgivergruppen gjorde gældende, at udtrykket også omfattede arbejdsgiverorganisationerne. ILOs juridiske rådgiver gik imod fagforeningsgruppens opfattelse, bl. a. under henvisning til at arbejdsbureauets rapport brugte betegnelsen „trade unions of employers and workers“. Et forslag til en konsekvent tydeliggørelse af resolutionsteksten på dette punkt blev imidlertid forkastet.

I resolutionsudkastets operative del fremhæves bl. a. de foran nævnte borgerlige rettigheder som væsentlige for udøvelse af fagforeningsrettigheder, og det udtales, at ILO — inden for FN-systemet — har en særlig kompetence vedrørende sådanne rettigheder. Medlemslandene opfordres til at ratificere de to nævnte FN-konventioner og